

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Filipa Dienstbiera a soudkyň JUDr. Marie Žiškové a JUDr. Lenky Kaniové v právní věci žalobkyně: **T. F.**, zastoupené Mgr. Bc. Filipem Schmidtem, LL.M., advokátem se sídlem Ovencecká 78/33, Praha 7, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 5. 2016, č. j. OAM-273/ZA-ZA11-ZA16-2016, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 10. 7. 2017, č. j. 29 Az 30/2016 – 56,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Odměna ustanoveného advokáta Mgr. et Bc. Filipa Schmidta, LL. M., **se určuje** částkou 4.114 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci a řízení před krajským soudem

[1] Rozhodnutím ze dne 23. 5. 2016 žalovaný neudělil žalobkyni mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b, zákona č. 325/1999 Sb., o azylu ve znění pozdějších předpisů.

[2] Žalobkyně proti tomuto rozhodnutí podala žalobu u Krajského soudu v Hradci Králové. Namítala, že žalovaný posoudil její žádost o udělení mezinárodní ochrany zcela nedostatečně a jeho odůvodnění je postaveno na nesprávných premisách. Jako důvody své žádosti o mezinárodní ochranu žalobkyně uvedla válku ve vlasti a skutečnost, že nemá kde bydlet, ani kde pracovat, v ČR se nachází její přítel a rodina a je zde socializována. V souvislosti se zněním § 3 správního řádu namítala, že se žalovaným shromážděné podklady vztahují zejména k popisnému dění a vývoji situace na Ukrajině, neřeší však otázky rozhodné pro obavy žalobkyně z návratu do země původu. O situaci rusky hovořící menšiny na Ukrajině si žalovaný nezajistil žádné relevantní informace, některé zdroje pak závěry žalovaného o bezpečnostní situaci vyvracejí a žalobkyně namítá nedostatečně zjištěný stav věci. Žalobkyně namítala, že přes 1 milion původních obyvatel Donbasu uprchlo před válkou, ukrajinskými vojsky i vládou, a to nikoliv na jiné místo na Ukrajině, ale pryč ze země do Ruské federace. Mnohá ukrajinská města prožívají zvýšené obavy před útoky teroristických ruských jednotek.

[3] Krajský soud žalobu jako nedůvodnou zamítl. Podle soudu z obsahu správního rozhodnutí, jakož i z rozhodnutí žalovaného, je jednoznačně patrné, že si obstaral veškeré stěžovatelkou namítané podklady a jejími námitkami se výslovně zabýval. Krajský soud v této věci odkázal na příslušné části správního rozhodnutí. Udělení mezinárodní ochrany je pouze specifickým důvodem legalizace pobytu na území České republiky, z přesně vymezených důvodů, přičemž žalobkyně ve své žádosti ani při pohovoru neuvedla skutečnosti, pro které by jí mohl žalovaný udělit azyl podle § 12 písm. a) či b) zákona o azylu. Neuvedla ani žádné skutečnosti, na základě kterých by bylo možno učinit závěr, že vyvíjela ve své vlasti činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu, za kterou by mohla být azylově relevantním způsobem pronásledována. Podle soudu ze stěžovatelkou uváděných skutečností neplyne, že by žalobkyni po jejím návratu hrozilo nebezpečí z pronásledování z důvodu její národnosti. Pokud by měla jakékoliv problémy ze strany nestátních původců pronásledování, má možnost se obrátit o pomoc na k tomu příslušné státní orgány, přičemž neuvedla žádné objektivní překážky, které by jí měly bránit v kontaktování kompetentních ukrajinských orgánů. Za důvod pro udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu nelze považovat ani zhoršenou bezpečnostní situaci na východní Ukrajině. Rozhodnutí o udělení azylu z humanitárních důvodů dle § 14 azylového zákona je věcí správního uvážení, přičemž žalovaný řádně zjistil a následně přezkoumatelným způsobem posoudil sociální, ekonomickou situaci žalobkyně. Rovněž možnost udělení doplňkové ochrany dle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu, s ohledem na aktuální bezpečnostní situaci v zemi původu žalovaný přesvědčivě zdůvodnil.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[4] Žalobkyně (dále též „stěžovatelka“) napadá rozsudek krajského soudu kasační stížností z důvodů, které podřadila pod § 103 odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

[5] Stěžovatelka je přesvědčena, že splňuje podmínky pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12 písm. b) zákona o azylu. Stěžovatelka opakovaně vyjádřila své obavy vztahující se k projevům diskriminace, které jsou často podporovány ukrajinskou vládou, vůči příslušníkům ruskojazyčné menšiny, ke které sama patří. Žalovaný pochybil, když si v této otázce (v rozporu s § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu) neobstaral dostatečné podklady pro vydání svého rozhodnutí.

[6] Stěžovatelka namítá, že jako vážná újma ve smyslu § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu musí být hodnocena situace, kdy by její vycestování bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky – konkrétně článkem 8 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Správní orgán se ve svém rozhodnutí o neudělení mezinárodní ochrany vůbec nezabýval možností udělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 2 písm. d), tedy tím, zda by vycestování stěžovatelky nebylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

[7] Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti setrval na dosavadní argumentaci a ztotožnil se s právními závěry krajského soudu.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[8] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti nejprve hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení. Kasační stížnost je přípustná. Jedná se však o věc mezinárodní ochrany, a proto se podle § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatelky. Není-li tomu tak, Nejvyšší správní soud takovou kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou.

[9] Institut nepřijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení správního Nejvyšší správní soud podrobně vyložil v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, v němž interpretoval neurčitý právní pojem „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“. O přijatelnou kasační stížnost se dle výše citovaného rozhodnutí může jednat v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[10] Nejvyšší správní soud dlouhodobě zaujímá stanovisko, že u nestátních subjektů, jakožto původců pronásledování musí k podmínce samotného pronásledování přistoupit také záměrná nečinnost státních orgánů či jejich neschopnost poskytovat ochranu před původci pronásledování. V této věci lze odkázat například na rozsudek ze dne 22. 12. 2005, č. j. 6 Azs 479/2004 - 41, podle kterého: „*Aby bylo možné shledat absenci ochrany ze strany státu, musel by stěžovatel vyčerpat všechny reálně dostupné prostředky ochrany.*“ V rozsudku ze dne 14. 6. 2007, č. j. 9 Azs 49/2007 - 68, Nejvyšší správní soud uvedl, že skutečnost, že „*žadatel o azyl má v zemi původu obavy před vybrožováním ze strany soukromé osoby, není bez dalšího důvodem pro udělení azylu podle ustanovení § 12 zákona č. 325/1999, o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb., tím spíše v situaci, kdy politický systém v zemi původu žalobce dává občanům možnost domáhat se ochrany svých práv u státních orgánů, a tyto skutečnosti v řízení o udělení azylu nebyly vyvráceny.*“

[11] K možnosti domoci se ochrany u příslušných orgánů na Ukrajině vyjádřil Nejvyšší správní soud v rozhodnutí ze dne 31. 10. 2008, č. j. 5 Azs 50/2008 - 62, když uvedl: „*pokud je zjevné, že orgány v zemi původu nejsou schopny či ochotny poskytnout účinnou ochranu před vážnou újmu způsobenou nestátními subjekty, nelze po žadateli požadovat, aby se na tyto orgány obracel. Pokud to však zjevné není (...), žadatel musí v pohovoru se žalovaným uvést, proč se na poskytovatele ochrany s žádostí neobrátil; břemeno tvrzení ohledně nedostupnosti (či nedostatečnosti) ochrany v zemi původu tudíž leží na straně [žadatele].*“ Nejvyšší správní soud dále v rozhodnutí ze dne 7. 8. 2013, č. j. 1 Azs 9/2013 - 36 uvedl: „*V případě Ukrajiny se ovšem nejedná o zemi, ve které příslušné orgány vůbec nejsou schopny či ochotny poskytnout účinnou ochranu před pronásledováním způsobeným nestátními subjekty.*“

[12] K namítané aktuální bezpečnostní situaci na Ukrajině se Nejvyšší správní soud v obecné rovině vyjadřoval již mnohokrát. Lze odkázat například na usnesení ze dne 18. 3. 2015, č. j. 3 Azs 237/2014 - 25, ze dne 31. 3. 2015, č. j. 4 Azs 15/2015 - 28, ze dne 30. 4. 2015, č. j. 9 Azs 13/2015 - 69, či ze dne 14. 5. 2015, č. j. 9 Azs 36/2015 - 36. V usnesení ze dne 15. 1. 2015, č. j. 7 Azs 265/2014 - 17, pak uvedl: „*(n) a Ukrajině (...) probíhající ozbrojený konflikt nedosahuje takové intenzity, že by každý civilista z důvodu své přítomnosti na území Ukrajiny byl vystaven reálnému nebezpečí vážné újmy. Nutno upozornit, že se jedná o konflikt izolovaný pouze na východní části Ukrajiny, přičemž jeho intenzita i v dotčených oblastech výrazně kolísá.*“

[13] Možností udělení doplňkové ochrany z důvodu ochrany soukromého a rodinného života se Nejvyšší správní soud zabýval např. v rozsudcích ze dne 28. 11. 2008, č. j. 5 Azs 46/2008 - 71, ze dne 25. 1. 2013, č. j. 5 Azs 7/2012 - 28, č. 2836/2013 Sb. NSS, ze dne 21. 4. 2010, č. j. 9 Azs 3/2010, ze dne 21. 5. 2010, č. j. 6 Azs 5/2010.

[14] Ve stěžovatelkou namítaném rozsudku ze dne 28. 11. 2008, č. j. 5 Azs 46/2008 - 71, Nejvyšší správní soud připustil, že již pouhá nutnost vycestování cizince z území České republiky pro něj může představovat nepřiměřený zásah do jeho rodinného či soukromého života. Ve vztahu k možnému porušení mezinárodních závazků České republiky a naplnění důvodů pro udělení doplňkové ochrany se však bez přistoupení dalších okolností bude jednat o velmi výjimečný institut. Žalovaný i krajský soud se touto otázkou zabývali dostatečně, současně zohlednili ekonomickou a bezpečnostní situaci na území Ukrajiny. Ani Nejvyšší správní soud neshledal výjimečné důvody pro udělení doplňkové ochrany ve smyslu výše uvedené judikatury.

IV. Závěr a náklady řízení

[15] Všechny stěžovatelkou namítané otázky již byly řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu, a to bezrozporně. Soud neshledal důvod pro judikaturní odklon ani žádné zásadní pochybení krajského soudu, ať už v podobě nerespektování ustálené soudní judikatury, či ve formě hrubého pochybení při výkladu či aplikaci hmotného nebo procesního práva. Kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelky, a není tedy důvod pro její přijetí k věcnému projednání. Soud proto kasační stížnost podle § 104a s. ř. s. odmítl pro nepřijatelnost.

[16] Výrok o náhradě nákladů řízení se při odmítnutí kasační stížnosti opírá o § 60 odst. 3, větu první, s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s, podle nichž žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, pokud byla kasační stížnost odmítnuta.

[17] Stěžovatelce byl v řízení před městským soudem jako zástupce ustanoven Mgr. Bc. Filip Schmidt, LL.M., advokát se sídlem Ověnecká 78/33, Praha 7. Podle § 35 odst. 8 s. ř. s. platí v takovém případě odměnu advokáta včetně hotových výdajů stát. Podle § 7 a § 9 odst. 4 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., s přihlédnutím k § 11 odst. 1 písm. d) citované vyhlášky náleží advokátovi odměna za jeden úkon právní služby (podání kasační stížnosti) v částce 3.100 Kč, a podle § 13 odst. 3 citované vyhlášky náhrada hotových výdajů v částce 300 Kč a částka 714 Kč představující 21% DPH, již je advokát plátcem. Celková výše odměny ustanoveného zástupce proto činí 4.114 Kč, částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 14. února 2018

JUDr. Filip Dienstbier
předseda senátu